

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . K 4.—
pololetna . . „ 2.—
četrtna . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 5.

V Ljubljani, dne 30. decembra 1910.

Leto VI.

Ob smrtni postelji.

V deželni bolnici ljubljanski je ležal te dni na smrtni postelji mož delavskega stanu, ki je bral v svojem življenju mnogo knjig. Njegova bolezen je bila neozdravljiva in ure življenja seštevajo; ob postelji je stala smrt in — katoliški duhovnik. Dolžnost ga je klicala nepoklicanega k bolniku v zadnjih trenutkih življenja, da ga spravi z Bogom in spremi v večnost. Bolnik pa je odklonil tolažilo vere in umrl je nepreviden.

Molče bi obžalovali ta slučaj in velika netaktnost bi bila spravljati take dogodke v javnost. Našel pa se je v Ljubljani časopis, ki izhaja zjutraj ter se imenuje »Jutro«, ki je priobčil notico o pokojnem delavcu s polnim imenom ter povečeval njegovo značajnost. Ta list je s tem vnovič, in sicer tako odkrito pokazal svoje brezversko in protiversko stališče, kakor malokateri liberalni ali socialno-demokratski list. Zakaj to poudarjamo? Zato, ker se dobe pri nas mnogi zaslepljeni ljudje, ki ta list naročajo, kupujejo in čitajo iz gole radovednosti, če je ondi kak umor, uboj ali kaka druga nečedna stvar prav po vzoru nekaterih židovskih listov popisana. »Jutro« povečuje trdovratnega bolnika, ki odklanja katoliškega duhovnika; v tem je označen ves njegov program, razkrinkani njegovi uredniki za vselej, če bodo še kdaj pisali, da spoštujejo versko prepričanje.

Misleče delavsko ljudstvo pa se iz omenjenega slučaja lahko nauči, kam da merita socialna demokracija in liberalizem. Delavca, ki jim zaupa, zastrupljajo z besedo in s tiskom, da se izprva ohladi napram verskemu življenju, potem pa navzame sovraštva, ki traja preko smrtne postelje. Krasni so katoliški obredi pri umirajočem bolniku in cerkvene molitve polne tolažbe in zaupanja v času, ko se loči duša od telesa.

»Prosvitljenci« in »zavedni« delavec, napojen duha, ki ima svoj izvor v židovstvu in prostozidarstvu, ne mara izpovedi in poslednje popotnice. Čemu? Saj bo pelo brez-

versko časopisje po njegovi smrti hvalo o značajnem možu. Kaj ima od tega? . . .

Socialna demokracija, kakor tudi liberalizem obljubljata ljudskim množicam srečne dneve; trpini pa čakajo s sovraštvom v srcu in polni negotovosti boljših dni, dokler ne pride smrtna postelja. Sedaj je prišel trenutek, ko se izpolni njih sreča. Léta in léta so slišali zabavljati in sramotiti vsako versko napravo, vsakega zastopnika cerkve. Ob smrtni uri pa se prikaže mož v črni suknji in z višnjevo štolo, znamenjem pokore, s križem v roki, ki edini more še v tem trenutku utešiti bolno srce. Toda zapeljavnemu revežu so tolikrat v življenju zabičali »proč od cerkve«; in zdaj ima priliko, da kar je tolikrat čul, tudi uresniči. Mož v črni suknji, z višnjevo štolo in s križem v roki, odide žalostnih korakov . . . To je začetek in konec sreče, ki jo obetajo ljudstvu protiverske politične struje, naj se že imenujejo tako ali tako. Za to srečo ob smrtni uri izdaje tudi velik del slovenskih delavcev svoje težko prislužene krajcarje, podpira take časopise, katerih socialno delo obstoji le v stremljenju, kako da bi blatili zadnjega duhovnika na Slovenskem z blatom, ki se, pokoren Bogu in svojemu stanu, drzno priti k umirajočemu bolniku z resnim, a ljubeznim polnim opominom. Satanski posmeh igra na obrazih teh ljudi, če se jim je posrečilo vjeti žrtev v svoje zanjke in jo imeti vjeto — do smrtne postelje. X.

Kako delajo z našimi ljudmi pri tržaški nezgod. zavarovalnici?

»Jugoslovanski Strokovni Zvezi« je bil te dni naznanjen slučaj, ki je naravnost vnebovpijoč in ki jasno kaže, kako so prepojeni z ljubeznijo do delavcev tisti socialni demokrati, ki neomejeno pašujejo v nezgodni zavarovalnici v Trstu. Naravnost lopovsko je počenjanje teh ljudi. Slučaj, ki ga danes beležimo, je sledeč:

Dne 13. decembra 1909 je ponesrečil neki delavec, znano njegovo ime, a ker bi mu

samemu ne bilo to všeč, ga ne objavljamo. Zaslužil je na leto 600 K. Tržaška nezgodna zavarovalnica je vzor, kako naj se polževsko počasi rešujejo nezgodne zadeve. Dasi je ponesrečil delavec že lani meseca decembra, je rdeča in lahonska gospoda določila nezgodno odškodnino še le 17. oktobra letos. Potrebovala je za to popolnoma priprosto stvar cele štiri dni manj kakor 11 mesecev. Dvomimo, da so bili staroturški birokrati tako počasni, kakor so birokrati tržaške nezgodne zavarovalnice. Čudno ni, da so toliko časa kuhali vso kašo. Delavcu so namreč poslali kar tri popirje obenem. Vsi trije popirji so nosili datum 17. oktobra 1910. V prvem popirju so mu naznanili, da mu gre od 2. majnika do 1. avgusta 1910, torej skozi tri mesece, mesečno 20 K odškodnine, češ da je izgubil na pridobitni zmožnosti v tem času osem dvanajstink. Na drugem popirju je pa bilo že zapisano, da se je znižala določena pridobitvena zmožnost na šest dvanajstink in da zato dobi kot mesečno odškodnino 15 K. Na tretjem popirju je pa bilo napisano, da se je delavčeva pridobitna zmožnost že znižala na štiri dvanajstinke in da mu zato odmerijo rento po 10 K mesečno. Vsi ti popirji so bili rešeni 17. oktobra, kakor smo že omenili. Odbornik J. S. Z., ki je doznal módrost in lumparijo tržaške nezgodne zavarovalnice, je skrbel za to, da se je zavzela J. S. Z. za delavca. Delavec je bil natančno preiskan po zdravniku strokovnjaku, kirurgu. Po natančnem preisku tudi z Röntgenovimi žarki je podal dotični zdravnik - kirurg zdravniško mnenje, da je poškodba dotičnega delavca trajna, neozdravljiva in da pomenja za delavca vsled poškodbe nastala bolezen popolno nesposobnost za delo. Kaj naj človek zdaj reče! Po popirjih rdečo - lahonske tržaške nezgodne zavarovalnice naj bi bil delavec malone že popolnoma zdrav. Trgali so mu odškodnino, ki mu gre po pravici, kar en dan trikrat, ko bi mu bili morali po pravici in postavi takoj nakazati celo nezgodno odškodnino, 60 odstotkov celoletnega zaslužka. V tem slučaju 360 K. Delavec je namreč zaslužil 2 K dnev-

Carska zločinstva.

(Dalje.)

»Sela — vsi bogovi — to ni pomota! ne more biti pomota! To je dete Sele, tvoje strežnice; vzela sem jo posili, hoteč skušati njeno stanovitnost! Vse se strinja; nikoli ni poznala svoje matere; sama stoji na svefu! Toda popraviti želim,« reče živahno, Aricipa pa trepetaje poslušaj njene besede; »sedaj imam pravico do tebe; sedaj smem zahtevati, da greš z menoj, da se svetiš in vzbujáš zavist, ker si prijateljica Agripinina! Nisi me zastonj klicala mater: materi gre pokorščina in jaz tirjam od tebe —.«

»Kaj hoče Agripina?« Z resnim glasom jej preseka Aleksandros njeno govornico; stopil je v hišo, da ga nikdo ni opazil ter je čul zadnje besede gospejne. »Agripina!«, povzame zopet besedo, »ti tirjaš pokorščino, ki gre materi, — ali si pa tudi kdaj poznala materno bolečino, kedar jej vzamejo njeno najdražje, — njene otroke iz grešne samopašnosti?«

Pri tem glasu se zgane Agripina; obrne se ter zre v obličje govorečemu možu. »Laert!«, zakriči na to, »soprog moje Sele!«

»Laert,« reče še Aleksandros; »nesrečne

Sele soprog! V njenem imenu ti rečem: Pusti jo, pri deklici nimaš ničesar iskati!«

»Tedad si jo spoznal?« zakliče Agripina; »tedaj ti veš, da je deklica —.«

»Ničesar ne vem,« odvrne Aleksandros, ves blede in nemiren; »deklica —.«

»Je-li tvoje izgubljeno dete nosilo na vratu košček zlata, zaznamovan z imenom: Sela?«

»Da, nosilo ga je, bil je spodnji del križčka; prvo polovico pa sva obesila okoli vratu ljubljenu dečku, ki nama je bil dan, na tej polovici je vdolbeno moje ime. Z znamenjem svetega križa bi imela hoditi v življenju brat in sestra.«

»Vzemi tedaj svojo hčer iz roke, ki ti jo je spulila!« reče Agripina veličastno. »Agripina se ni še kesala zaradi kakega dejanja, le to, kar je vama učinila, bi rada popravila; toda le napol. Na prsih deklice je zlato s Selinim imenom — ta deklica je tvoje dete.«

Pol vesel, napol dvomljiv zre Aleksandros Aricipi v obličje, a kar bere v njem, solze, ki polivajo lica mili hčerki — ga navdajo z neizmernim veseljem. Široko razprostre svoje roke: »Moja hči! moje izgubljeno, a zopet najdeno dete!«

»Moj oče! — moj dragi oče!«

Ribiča klečita na kolenih. Agripina pa se obrne na stran ter na tihem odide iz hiše.

Je-li smel videti kdo umrjelih in naj bo tudi najubožnejši med vsemi, solzo v očeh Agripine?

A nenavadno mehko in nežno doni njen glas, ko stopi v nosilnico in reče: »Tudi brez zlata in izkazovanja milosti osrečuje Agripino; svitlo je v mojem srcu, kakor se spodobi pri praznovanjih sprave.«

Naprej se premičejo lepe vrste. Sedaj postojte: dospeli so do ladije. S škrlatom prevlečen mostič se spusti na breg, da ponese ponosno, kraljevo, možno gospo, vesla so visoko dvignjena v rokah brodnikov; glasna godba završi na čelu ladije, ko stopi njena noga na ladijo, kakor kaka nenavadna vodna tica drči ladija tje po višnjevih valovih tirenskega morja.

Zares! čuden je ta prizor: cvetličnate verižice so razprežene od jadrnika do jadrnika, zlata se leskeče kip morskoga boga Neptuna na zadnjem krmilu, kjer se nahaja tudi velik šotor. V šotoru stoji Agripina v vsej lepoti in z veselim ponosom se ozira po daljni planjavi, vsaj praznuje nenavadno zmago; in Neron je — premaganec; on naj ima le svitli blesk krone, ona pa bo vladala, svetu določevala postave!

(Dalje prihodnjič.)

no. Prišli so pa nazadnje na milostno dovoljenje letnih 120 K. Seveda bo storila J. S. Z. vse, da pride delavec do svojih pravic. Ampak za tiste rdečkarje in Lahone, ki danes gospodarijo v tržaški nezgodni zavarovalnici, bi bil že zadnji čas, da bi se jim onemogočilo vedno tako postopanje z delavstvom, kakršno je bilo opisano. Ta slučaj je znan. Koliko je pa takih slučajev, ko si delavec ne zna pomagati in zato — delajo lahko socialno demokratski in lahonski gospodarji tržaške nezgodne zavarovalnice iz vsled poškodb popolnoma za delo nesposobnih ljudi, popolnoma zdrave ljudi, da jim ni treba plačati to, kar jim gre po pravici in postavi.

Tobačno delavstvo.

NEVERJETNO ALI RESNIČNO.

Kakor se govori po tovarni, so že izšle nove določbe, ki urejujejo našo plačo za leto 1911. Gospodje sicer nekoliko prikrivajo in se težko iz njih kaj izvleče, zato ne moremo danes že kaj prav gotovega našemu delavstvu povedati. Ko dobimo določbe v roke, jih bomo že preresetali in o njih svojo končno sodbo izrekli na javnem shodu. Na vsak način se bomo v svoji sodbi teh odločeb ravnali po delavskem geslu: »Nikdar in nikjer nazaj, ampak naprej!« Posebno mora veljati ta klic v teh časih, ko cene vseh živil tako strašno rastejo.

× × ×

Kakor se od strani prejemalk sliši, so te pri novih določbah težko udarjene. Prejemalke so bile do zadnjega leta najslabše plačane in so bile k temu delu takorekoč naravnost prisiljene. Obljubovalo se jim je, da pride čas, ko bodo za vse odškodovane. Res so dobile tedensko plačo, tako, da so imele srednjo plačo delavk. Ta tedenska plača se jim je kot posebno darilo ob praznovanju 60-letnice našega cesarja naklonila. To tedensko plačo, ki se je prejemalkam kot neka odškodnina dala, jim pa hoče c. kr. tobačna direkcija zopet z Novim Letom odvzeti. Poleg tega se jim je pa naložilo toliko dela, da ga pri najboljši volji ne morejo izvršiti. Torej na stare dni pa še več dela. Vsled tega pa, ker se je delo zvišalo, se je moralo veliko prejemalk novega dela učiti. No, pa mi upamo, da še ni vseh dnij konec!

× × ×

Ta teden smo imeli v tovarni volitve v tržaško zavarovalnico zoper nezgode. Volitve so imele sledeči izid: Lista Čatar je dobila 1767 glasov, nasprotna lista pa 296 glasov; neveljavnih je bilo pa 38 glasov. Ta volitev jasno kaže, da naša stvar med tobačnim delavstvom napreduje in da naša organizacija med delavstvom vedno večje zaupanje uživa. Ta izid nam jasno govori, da sta tudi delavec in delavka tako razsodna postala, da vidite, kje se res za delavstvo dela in trudi in da naši nasprotniki živijo samo od praznih besed.

× × ×

Opozorjamo že zdaj na predpustno veselico našega »Podpornega Društva«, ki bo 21. januarja 1911 v »Unionu«! Agitirajte že zdaj za obilno udeležbo!

Ljubljansko krščansko socialno delavstvo.

Somišljeniki, somišljenice S. L. S., na shod! Volitve v mestni zastop so predurmi! Slovenska Ljudska Stranka sklicuje na sv. Treh kraljev dan ob 4. uri popoldne v veliko dvorano »Uniona« shod svojih somišljenikov-volivcev in volivk v ljubljanski mestni zastop. — Spored: 1. Dr. Šusteršič: Politični in gospodarski položaj; 2. dr. Krek: Občina in delavstvo. — S. L. S. razvije svoj občinski program! — Vhod v dvorano iz Frančiškanske ulice. — Pristop imajo samo somišljeniki in somišljenice S. L. S. — V nedeljo, 8. januarja 1911, ob pol 5. uri popoldne na veliki koncert »Ljubljane« v Union! Nastopi okoli 150 pevk in pevcev. Pohitimo poslušat mogočne speve!

Javno predavanje v S. K. S. Z. Prihodnji torek bo nadaljeval ob 1/2 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z. g. primarij dr. V. Gregorič svoja zanimiva predavanja. Nikomur ne bo žal, kdor pohiti ta večer v dvorano S. K. S. Z.!

Velika priredba našega slovenskega glasbenega društva »Ljubljana« v nedeljo, 8. januarja. V nedeljo, 8. januarja bo znamenit dogodek. »Ljubljana« nastopi v veliki dvorani »Uniona« močna 150 pevk in pevcev, dokaz, da jo je proces očiščenja le pomnožil in osvežil. To je sedaj res naša »Ljubljana«, ki nastopi 8. t. m. in zato je dolžnost vseh nas, da z veliko udeležbo pokažemo, kako nas veseli tak napredek v naših vrstah. »Ljubljana« je strogo demokratska — vsi sloji v bratski ljubezni delujejo v njej za slovensko pesem. Ni pa važna »Ljubljana« samo radi tega, ker imamo vedno na razpolago velik zbor, ona ima tudi lepo razvijajočo se glasbeno šolo, ki je za delavske sloje tem večjega pomena, ker edino v tej glasbeni šoli dobe ubožnejši gojenci ali gojenke popolnoma brezplačen pouk. Sedaj poučujejo na šoli štiri moči. Pouk v petju obiskuje okoli 250 dečkov in deklic, pouk v klavirju, solo-petju, goslih, teoriji in harmoniji pa obiskuje 120 učencev in učenk. Ta napredek je v čast naši S. K. S. Z., katere članica je »Ljubljana«, ki tvori pravzaprav le glasbeni oddelk S. K. S. Z. Zato pa v nedeljo, 8. januarja vsi na koncert »Ljubljane«! Nas veseli, da je začetek koncerta določen ob 1/2 5. uri popoldne, tako da se lahko vsi udeležimo, tudi naše somišljenice in naši somišljeniki iz okolice. Koncert bo nekaj posebnega. Vršil se bo v proslavo slovenskega skladatelja ravnatelja Frana Gerbiča. Spored je tako raznovrsten in obširen, da bo trajal dve uri. To bo torej bogat užitek, katerega bo po dnevnem trudu vsak vesel. Stroški so radi tega ogromni in nastopi tudi celotni orkester »Slovenske Filharmonije«. A »Ljubljana« se ni strašila stroškov, ker hoče dokazati, da hočemo biti tudi na polju umetnosti enakovredni. Sedeži so z ozirom na velikanske stroške različne cene. Cenejši sedeži se dobe po 1 K 60 vin., po 1 K 20 vin. in po 1 K. Kolikokrat se v gledališču plača za manjvredne stvari še dražje. Stojišča na galeriji in v parterju so po 60 vinarjev. Sedeže in stojišča od ponedeljka dalje dobite v trafiki Uniona. Po koncertu se vrši komerz, pri katerem bomo lepo domači med domačimi. To bo res lep začetek novega leta v naši ljubljanski organizaciji. Zato pa vsi s svojimi rodbinami v nedeljo 8. januarja ob 1/2 5. uri popoldne v »Union«!

Med brati in sestrami.

Interpelacija poslanca Gostinčarja in tovarišev na Njegovo ekscelenco gospoda voditelja poljedelskega ministrstva.

»Pri c. kr. gozdnem erarju idrijskega okolišča, torej na Vojskem, se nahaja precejšnje število gozdnih delavcev, katerim se pri vsprejetju v provizijski sklad niso vračunala vsa dovršena službena leta. Ker se je to dogodilo najbrže po pomoti in bi imeli delavci vsled tega precejšno škodo, je torej nujno, da visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo zaukaže o tej zadevi natančno raziskavo, pri kateri naj se zaslišijo delavci osebno. Podpisani vprašajo:

Ali je Njegovi ekscelenci znano, da se je pri vsprejetju gozdnih delavcev v provizijski sklad istim v več slučajih zaračunalo premalo službenih let?

Ali hoče Njegova ekscelenca zaukazati v tem oziru raziskavo in neopravičeno prikrašanim gozdnim delavcem idrijskega okolišča pripomoči do pravice?

D u n a j, 29. novembra 1910.

Gostinčar, Povše, Žitnik, Jarc, dr. Krek, Fon, dr. K. Verstovšek, dr. Korošec, Grafenauer, Pišek, dr. Gregorčič, dr. Hočevar, Jaklič, Fr. Demšar, dr. Šusteršič.«

Skoro nerazumljivo je, kako more gozdni erar nasproti delavstvu postopati na ta način, kakor se je v tem slučaju postopalo. Delavstvo, ki izvršuje svoje dolžnosti vestno in z velikimi težavami, menda vendar zasluzi vpoštevanja in pravičnega ravnanja. Pričakujemo, da se delavstvu ne bodo delale krivice.

Zagorje ob Savi. Nepopisljivo zatiranje delavcev je pri nas v Zagorju. Delavci, katerim so radi bolehanja dali pokojnino, si izmisli naš rdeči odbor bratovske skladnice poklicati za preiskavo zdravnika. Dobili so ga v Litiji, kljub temu, da imamo v Zagorju svojega dobrega zdravnika g. dr. Zarnika, ki ga vsa okolica pozna kot dobrega in poštenega zdravnika in mu sme vsakdo brez

skrbi svojo bolezen poveriti. Toda naš ravnatelj in rdeči odbor pa pokličejo drugega zdravnika. Tu se vidi, kako znajo dobro gospodariti z bratovsko skladnico. Pred delavstvom se dobrikuje, da celo sam ravnatelj sili vpokojence, da bi porabili zadnjo iskro svoje moči in da bi jih rdeči bratje spremili v hladni grob. To je očitno hinavska laž, da bi sam ravnatelj to zahteval iz sklepov seje, to nam je znano vsem, posebno pa tistim, ki so zaupni možje, katerim je gosp. ravnatelj dal boljšo službo, so naprej postavljeni, da delavce nadzorujejo pri delu v korist podjetnikov. »Če ne boš pridno delal, ti bom dal pa par kronic kazni«. Zakaj so »avanzirali«, lahko sodi vsak sam.

Zagorje ob Savi. Pokojni Franc Češnovar, ki se je 3. decembra ponesrečil, kakor je »Slovenec« že poročal, zasluži, da se ga tudi v tem listu malo spomnimo. Rajni Fr. Češnovar je bil odličen krščanski socialist, vedno vnet za vsako dobro delo v prid delavstvu in priden naročnik vseh katoliških časopisov in knjig. Med ustanovniki krščanskih društev je bil on vedno najbolj vnet za izboljšanje stanja nižjih slojev, ki je sedaj pri nas po večini socialno-demokratskega mišljenja in se stanje ni dalo izboljšati, ker pot do pravice je trnjeva. Dokaz, koliko velja delavec, ko ga smrt nenadoma zasači, smo zapazili pri pogrebu dne 5. decembra. Poslušajte! **Niti eden od rudniškega vodstva se ni udeležil pogreba.** To je pa že škandal prve vrste. Pač pa so ga spremili k večnemu počitku vsi domači gg. duhovni, gg. misijonarji in nekdanji g. kaplan č. g. Podbevšek. Vsem gg. duhovnom, kakor tudi drugim udeležencem pri pogrebu najiskrenejša zahvala. — Strokovno društvo.

Listnica uredništva. Javornik, Jakob Mulej. Potrjujemo, da Vi niste pisali dopisa o mojstru Trevnu in niste v nobeni zvezi z dopisom.

Iz Vevč. Malokedaj se kaj bere po časopisih od nas. Morda bi kdo mislil, da je naše vrlo delavstvo zaspalo v društvenem življenju. A temu ni tako. Naše delavstvo živi in se krepi za novo delo. Res je, da je nekaj časa sem bolj mirno, se pa potihem pripravlja, da pokaže, kaj premore združena organizacija. Na novega leta dan se bo otvorila nova dvorana, in sicer z godbo, petjem, živimi slikami in igro »Pastirci in kraljice«. Nastopile bodo v vseh točkah samo nove moči. Omeniti moramo samo godbo naših vrlih Orlov. Ta je sestavljena iz delavskih slojev. Na sveti večer nam je že pokazala v cerkvi pri polnočnici, kaj je uspeh neumornega truda. Zaigrala je dve cerkveni skladbi, ki ste se prav nepričakovano dobro obnesli, zasti če pomislimo, da imajo šele komaj tri mesece instrumente. Izreči moramo priznanje in zahvalo g. vodju Timišeljnu, ki je v tem kratkem času toliko izvežbal čisto nove moči. S tem je pokazal svoje zmožnosti, ker se mu je pri liberalni kašelj-ski godbi očitalo, da nič ne zna. To je njegov najlepši odgovor na vse napade, katerih ni malo. V zadoščenje pa naj mu bo to, da je večina našega ljudstva jako zadovoljna z njim. Le tako naprej in tisti, ki sedaj tako vpijejo, bodo kmalu utihnili. Vi pa, dragi tovariši Orli, držite se tega, kar ste se poprijeli in uspeh vam je zagotovljen.

Iz vevške papirnice. V kratkem smo imeli dvoje volitev v naši tovarni. To je povzročilo precej hrupa. Prva je bila v bolniško blagajno. Naši strahopetni Sokoli so delali na vso moč, da bi bili zmagali, pa se jim za enkrat še ni posrečilo. Delavstvo jih pozna, akoravno še nimajo perja. Zato pa je oddalo svoje glasove našim možem, katerim zaupa. Vodstvu tovarne seve to ni po volji, zlasti ker bi na vsak način radi znižali bolniško podporo od enega leta na 20 tednov. To bi pa bilo le mogoče, ko bi našo stranko vrgli iz odbora. Jezi jih tudi, ker naši možje precej sitnosti napravljajo, da ne more vodstvo po svoji volji razpolagati z bolniško blagajno. Zato pa vodstvo podpira v vseh ozirih Sokole. Že vé zakaj in mi tudi. Druga volitev je bila pa v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu. Ta je bila pa naravnost zanimiva. O tem pa prihodnjič, ker mi danes, dasi sem ves črn, črnila zmanjkuje. H koncu še vsem prijateljem delavstva: Srečno in veselo novo leto! »Naši Moči« pa veliko novih naročnikov!

Kamnik. Tekom enega leta dobili bomo že tretjega ravnatelja v smodnišnici. — Sliši se, da so bili delavci te tovarne pred desetimi leti (torej leta 1900) preslepljeni in (nevede, za kaj se je šlo) prisiljeni neko pogodbo podpisati. Ta določa eno uro na dan

več dela. kakor jim je c. in kr. vojno ministrstvo določilo. Z na ta način pridobljeno uro si je tedanji ravnatelj g. D. hotel rdeče hlače prisluziti, pa si jih ni. Delo v smodnišnici pa traja še 10 ur, po drugih državnih podjetjih v Avstriji pa ne. Dne 4. decembra je bil v Kamniškem domu delavski shod, na katerem je govoril dr. Krek. Med drugimi pametnimi mislimi in nasveti nam je gosp. poslanec to povedal: Ministrstvo neče, da bi se državnim delavcem slabše godilo, ali da bi bili slabše plačani, kot so v drugih zasebnih podjetjih. Nasprotno, naša država želi in hoče v prvi vrsti svoje delavce imeti srečne in zadovoljne. — Kaj pa delavci c. in kr. praharne? Kaj neda, zadovoljni ste, da živite, ali srečni pa niste. Osrečiti se na škodo svojega sotrpina delavca ne prinese zadovoljnosti in pa sreče. Poskusite z medsebojno skupnostjo, z jugoslovansko katoliško delavsko organizacijo. Brez organizacije pa boste ostali to, kar ste, če ne boste postali še bolj pomilovanja vredna bitja.

Sava. Občni zbor Strokovnega društva bode dne 8. januarja, v nedeljo popoldan ob 4. uri v Delavskem Domu na Savi. Odbor vabi vse člane, da se ga gotovo udeleže, ker bode na dnevnem redu tudi izpremema v povišanju bolniške podpore. Ker se bodo isti dan sprejemali novi člani je potrebno, da bi se ga udeležili tudi tisti delavci, ki še niso organizirani. Toraj kdor hoče, da dobiva v nesreči in boleznih pomoč, naj se pridruži k nam. Na svidenje 8. januarja. — Odbor.

Sava. V nedeljo dne 8. januarja popoldan ob 3. uri sklicuje odbor delavskega političnega društva občni zbor, ki se vrši v Delavskem Domu na Savi. Pobira se na ta dan tudi članarina. Udeležite se ga polnoštevilno.

Sava. Pri zidarjih v tovarni je neko alkoholno človeče, ime zamolčimo, ker je Čeh, ki ima jako veliko opraviti s tistimi delavci, ki ne trobijo v njegov rog. On hoče biti poglavar celega oddelka pri Martinovih pečeh. Mi smo tudi radovedni, kaj da to človeče tolikokrat med dnevnim prekoraka vso tovarno. Ali ima posebno dovoljenje, da dela le polovico časa, sicer pa meri tovarno. Kaj ko bi to človeče kaj študiralo? Delavci na placu so ga že pogruntali kaj študira. Pravijo, da meri stezo, po kateri bode šnops nosil v tovarno, ker pred nekaj dnevi je potegnil čez ograjo eno steklenico šnopsa. Kmalu bi bilo kaj takega. Mi mu pa povemo: Le meri stezo za šnops in agitiraj za rdečo bando, pa le pri rdečih, nas pa pusti na miru. Tvojih nepotrebnih besed je že preobilo, sicer se ti bodo peroti pristrigle. Ali te izmodri tvoja kuverta s tremi nulami, ker ti drugo vzame agitacija za šnops-politiko.

Iz Idrije. 18 rudarjev je na sv. Štefana dan v gradu prisegalo, ker so uvrščeni med paznike. Sedanji sekcijski načelnik Hofmann se je zavzel za idejo, da bi tudi priprost delavec lahko prišel do pazniške časti in plače, ako se v teku let izkaže kot treznega, vestnega in inteligentnega delavca. Do sedaj je pri našem rudniku 18 tako avanziralo in za nekaj pisarjev še pričakujejo. Stalna plača je tem 900 K, ki se pa vsake tri leta zviša za 70 K, 200 K redne doklade in 100 ali več kron izvanredne ter 50 K za obleko. Kar je še več vredno, je to, da so v slučaju smrti vdove veliko na boljšem, ker dobe najmanj 400 K pokojnine in za sirote se tudi bolj skrbi. Prav lepo božično darilo je bilo za delavce, ker gotovo nobeden ni pričakoval, da bi prišel katerikrat do take časti in plače. — Veliko šuma delajo naši liberalci, ker je naša stranka ugovarjala raznim sklepom pri občinski seji dne 1. decembra. V »Narodu« zabavljajo čez rekurte in večini istih so poslali na dom po en iztis, da bi s tem pokazali, kako se menijo do naših obnašati. Čudno je pri teh gospodih, da vpijejo čez naše davkoplačevalce, a ker je tudi rudarska direkcija enako svoj rekurz vložila, si pa ne upajo proti njej nastopiti. Menijo da je sedaj v modi zabavljati čez klerikalce, a razsodni volilec bode spoznal strahopetnost liberalne gospode, kateri se hlače tresejo pred direkcijo. Ako se erar kot obrtnik pritoži, že ve, da bode oškodovan, a tudi malega obrtnika zadene ista osoda, če tudi v manjši meri. In tudi ta se vpraša, zakaj bom jaz prispeval za uravnavo Nikone, ki je last gozdnega erarja, k je zadosti bogat, sam izvršiti izboljša-

nje in poprave na svojih posestvih. Ves vrišč se bode razblinil kakor pena, a sedaj mislijo s hruščem pridobiti nekaj neodločnih volilcev za bližajoče se občinske volitve. Količkej razsodni meščan pa bode spoznal, kako neumesten je bil zadnji sklep, iz katerega so se celo liberalni odborniki norčevali, češ, saj ne bode držal. Sklenili smo, ker sami vemo, da se ne bo izvedlo. In sedaj, ko se hoče ravno liberalnim somišljenikom ustreči, pa po otročje ropotajo: glejte, klerikalci so zoper naprednost našega mesta. Julčetu se starejši pristaši smejejo, on pa misli, da je še hujšega konja s tem zajahal, kakor onega na štirih nogah, ki ga noče ubogati, kadar se v sedlu skazuje po naših ulicah.

»Slovenska Straža« vabi in kliče vas vse mile rojake slovenske delavce tu- in inozemstva na delo za ogroženo rodno grudo. Sedaj ko je pred durmi Novo leto, naj se tudi med slovenskim delavstvom vname novo življenje, nov boj za lastni in obstanek svojih bratov Slovencev na meji. Spomnite se na vsakem kraju in ob vsaki priliki — četudi z najmanjšim darom — »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Kakor je razvidno iz božične številke »Slovenca« so pridne znamkarske čebelice v tem letu storile svojo dolžnost, vendar pa še ni nabran prvi milijon poštinih znamk. Manjka jih še 60.000. Prosimo naprej. Dobro so znamke vsake države in vsake starosti; nerabni so pa razni kolki in vse znamke, pri katerih so zobčki ob kraju zastrženi ali celo odstrženi. Dobrodošel je tudi čokoladni popir in odrezki od cigar. — Torej na delo za prvi milijon znamk! — Rabljene poštne znamke, čokoladni popir in odrezke od cigar naj se pošilja na naslov: Lavoslav Puhar, Spodnja Šiška, št. 88 pri Ljubljani.

DELA VCI! DELAVKE!

V Zagorju je umrl zvest naš somišljenik Franc Češnovar. Bil je žrtev svojega poklica. Dne 3. decembra je smrtno ponesrečil v rudniku. Zapušča šest nepreskrbljenih otrok. Njegova rodbina je v največji bedi. Za rodbino rajnega našega somišljenika in našega sotrudnika prosimo darov. Imena darovalcev izkažemo v »Naši Moči«. Darila naj se pošiljajo gosp. Frančišku Krhné, uredniku, Ljubljana, ali pa našemu upravnistvu.

Uredništvo in upravnistvo »Naše Moči«.

Prometna zveza.

Vsem našim članom in našim prijateljem kliče vodstvo ljubljanske plačilnice »Vesele praznike in veselo novo leto!« Ko se potaplja zopet eno leto v zaton večnosti, dolžni smo, da se spomnimo tudi onih, ki so bili pred enim letom še čili vratarji naše suhe ledine in ki letos že spe v hladnem grobu. Tudi njim veljaj naš spomin v praznikih našega veselja. Med njimi so bili možje, ki so zasejali seme naše organizacije, nam pa so zapusili sladko dolžnost, da iz tega zasejanega semena vzgojimo močno drevo, ki bo dajalo zavetje vsem, ki iščejo pod njegovo krono hadne sence in odpočitka. Bodimo skromni, kakor je bil On — naš Zveličar — z našimi dejanji, bodimo neustrašeni pred sovražnikom, kakor je bil On, in zmaga bo naša, kakor je bila, je in ostane Njegova. Ne strašimo se nikdar in nikjer očitno pokazati, da smo člani »Prometne zveze« krščansko mislečih železničarjev ter nastopimo z vsem pogumom »veselo novo leto«!

Našim članom na znanje. Za mesec januar bode prispevati za sledeče smrtne slučaje: Ana Kisler, Cecilija Hametner, Roza Oswald, Dunaj; Ana Blaimaier, Bischofshofen; Ivan Braun, Steyr; Cecilija Staudinger, Linc; Tomaž Rebik, Černovice; Tereza Schönlechner, Kl. Reifling; Franc Kemdlbacher, Schwarzach; Franc Lehr, Wels; Eduard Westerreicher, Feldkirch; Jože Zudrell, Bludenz; Evstah Mattedi, Trident; Fran Hammerer, Gänserndorf; skupaj torej 14 slučajev po 5 vinarjev. S članarino vred vplačamo za mesec januar 1 K 40 h.

Vlada socialnodemokratskih ministrov. Francoski vladni »Žurnal« je razglasil škodo, ki so jo trpele francoske železnice vsled štrajka. Prejemki so zaostali v primeri iste dobe lanskega leta za 3 milijone 379 tisoč

frankov. Ako se pa še pomisli, koliko so trpeli industrija, kmetijstvo in uslužbenci sami — gotovo večkrat toliko, kar se pa izračunati ne da — tedaj spoznamo vrednost socialnih demokratov v pravi luči. Ministrski predsednik Briand je bil nekda vodja francoske socialne demokracije, zdaj pa, ko bi bil svojim nekdanim sodrugom lahko pomagal do kosa boljšega kruha, pa jim je zagrozil z orožno silo, ako si podstopijo pri svojih zahtevah še nadalje vztrajati. Ob službo je prišlo okoli 3500 uslužbencev, ki so bili odpuščeni, število onih, ki pa so sami šli s trebuhom za kruhom, in revnih družin pa še znano ni. Mislite li, da so naši »sodruzi« boljši? Nikakor ne. Le nabašite jim žepe do vrha, pa bodo vrgli krinko delavskih prijateljev raz sebe in spoznali jih bodete kot Vaše krute zatiralce. Spametujte se torej, dokler ni prepozno!

Srečni čuvaji c. kr. tržaške direkcije državne železnice. Bilo je nekje doli na Goriškem. Storila se je noč in čuvaj je razsvetljeval jamborne signale. Mogoče, da je vse v dobrem stanu, mogoče pa tudi ne, ker ko je vlekel svetilko navzgor, se mu ista zapiči in ne gre ne gor ne dol. Mož je moral splezati na jambor, da spravi luč v red, in v tem hipu pridrži vlak. O joj! Čuvaj, ki je visel na jamboru, ni zaprl prečnic in bil je za to kaznovan z — beri in piši — šestimi kronami. Prepričani smo, ko bi bil ta revež še v taki stiski in bi še tako ponižno poprosil, ne bi dobil z lahka tolike podpore, ali kaznovati je pa nekaterim le slast, posebno reveža.

Kaj pa je že med jeseniškimi železničarji novega? Če bo še par let tako šlo, bodo vsi soc. demokrati izginili z Jesenic. Predsednik in blagajnik se tožita, treba bo ričet pokusit, saj se že dolgo vleče, nekaj bo že. Kdo bo torej imel veselje do take organizacije. Še so pa taki, ki gredo na tak lim, nekateri so se pa vsedli na družega, ki ni nič boljši, četudi se ponašajo s svojo narodnostjo, katero pa radi prodajo za kozarec žganja. Sicer sovražijo soc. demokrate, zraven jim pa kupčijo delajo z njihovimi nemškimi koledarji. Pa bo kdo vprašal, kje pa se hočem organizirati če je tako. Odgovorimo ti, premisli in izprevidel boš, da je za te najboljše in najkoristnejše v Prometni Zvezi, katero najtoplejše vsakemu priporočamo. Tovariši, pristopite zdaj ob Novem letu vsi k Prometni Zvezi, da se tako res začne tudi novo življenje. Pustimo Jude in Mandiče. Želimo socialnim demokratom veliko sreče in več edinosti, Jugoslovonom pa več narodnosti.

Okno v svet.

Otroško delo na Agleškem. Dr. Sloan Chesser objavlja razpravo, iz katere posnemamo: V grofiji Lancashire sami je nad 20.000 takozvanih »Half - Timers«, ki jih tako nazivajo, ker hodijo le polovico določenega časa v šolo. To so deklice in dečki, stari 12 do 14 let, ki obiskuje jo le podnevno šolo, drugo polovico dneva pa delajo v tvornici. Od 6. ure zjutraj do opoldneva delajo v tvornici. Tedensko zaslužijo 2 do 4 K našega denarja. Popoldne hodijo v šolo. Koliko se nauče, si lahko predstavljamo. Včasih delajo polšolarji ob torkih, četrtkih in sobotah v tvornici, ob ponedeljkih, sredah in petkih pa gredo v šolo. »Half - Times« se že od daleč pozna. Lažji, šibkejši je in manjši, kakor tisti otroci njegove starosti, ki ne delajo po tvornicah. Če vprašaš otroka po njegovih povestnicah, ti pove, da je mati od rane svoje mladosti delala v tvornici, sestrada in pregnana. Po starših je podedoval nagnjenje do alkohola in bolehnost. Strada ves čas, ko hodi v šolo. Ko je postal star dvajset let, je moral v tvornico...

Kako sodi socialnodemokratski tajnik o socialni demokraciji. Socialnodemokratska »Mühlhauser Zeitung« je objavila sledečo izjavo socialnodemokratskega strokovnega tajnika Metza. List je pisal: »Ivan Metz, prejšnji redakter »Mühlhauser Volkszeitung«, nam je poslal sledeče pismo: »Prosim cenjeno uredništvo objaviti sledeče vrstice: Izjava: Izjavljam, da izstopim iz socialnodemokratske organizacije. Nadalje izjavljam, da izstopim iz »Nemške tekstilne delavske zveze«. Nimam namreč nobenega veselja več, da bi pripadal taki organiza-

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Feller-jevo odvajalne Rhabarbara kroglice s znamko »Elsa-kroglice« Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poizkusite iste, ki pospešujejo prebavo in krepe želodec. 6 skatljic franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici Elsa trg 16 (Hrvatsko).

ciji, v kateri smejo pod pečatom molčečnosti denuncianti uganjati na eni strani lopovščine, na drugi strani pa stroške članov zakrivajo napravljene svinjarije in druge nečedne stvari. — J. Metz. — Lepa slika! Grozno mora v tej rdeči organizaciji smrdeti, da je počenjanje ožigosal javno rdečkar, ki je moral biti cementiran, ker bi drugače ne postal tajnik.

Štrajki na Angleškem leta 1909. Štrajkalo je 300.819 delavcev, in sicer je bilo skupno 436 štrajkov. Zadnja leta število štrajkov na Angleškem ponehuje.

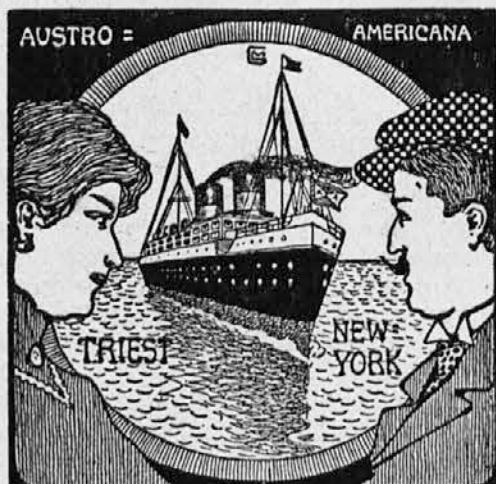
Stavka pekovskih mojstrov. V Villeneuve-sur-Lot so pričeli stavkati peki, ker jim občinski svet ni dovolil, da povišajo cene kruha.

Delo čez delovno dobo je leta 1909 žal napredovalo. Leta 1908 so oblasti dovolile delo čez postavno delovno dobo 543 tvornicam, a leta 1909 že 561. Napravili so delavci nad delovno dobo 32.741 ur in sicer je napravilo 40.945 delavcev 2.329.260 nadur.

Delavčev zaslužek in stanarina. Ob mestni stavbni razstavi v Berlinu so tudi proučili razmere med dohodki in stanarino. Dognalo se je seveda, da čim manj kdo zasluži, toliko večjo stanarino plača primeroma. Najbolj žalostne so razmere v Berlinu. Malone poloviča stanovanj v Berlinu ima en sam prostor, štiri petine pa dva. V teh luknjah stanuje nekoliko manj kakor dva milijona ljudi, 90 odstotkov vseh prebivalcev Berlina. Še žalostnejše kakor v Berlinu so pa stanovanjske razmere delavcev pri nas na Slovenskem, samo statistično niso še popolnoma dognane.

Hotelska palača za delavce. V Parizu ob Rue de Charenne in Rue Faidherde stoji nova, mogočna palača, krasno pročelje ostane vsakomur v spominu. Ni še popolnoma izdelana, a kmalu bo popolnoma izdelana in odprta delavstvu, ki mu je namenjena. Po amerškem načinu so namreč zgradili velikanski hotel, ki ga nazivajo »Hotel populaire pour hommes«. Mali mož dobi v njem za nizko ceno vse, kar si more izmisliti najbolj razvajo modernost. Če vstopiš v novo, delavstvu namenjeno palačo, stojiš v prijazni, razkošno opremljeni sprejemnici, belo-višnjevi. Lepe klopi in stoli te vabijo, da sedeš. Sledi velika dvorana, 20 metrov dolga, 10 metrov široka, katere se drži kadišnica in knjižnica. Stene so krasno poslikane, velikanska jedilnica je dolga 50 m, široka pa 40 m, a opremljena je tako, da ne misliš, da se nahajaš v gostilni. Cene so presenetljivo nizke, 28 vinarjev meso, 14 vinarjev stane prikuha, s pivom ali vinom stane kosilo 60 centimov. Napitnine ni potreba plačati, ker se dajo jedila skozi okenca. Gostje imajo lepe pralnice in kopalnice. Kopanje v banji stane 30 vinarjev, tuš 10 vinarjev. Nova hotelska palača ima 743 lepih, svetlih sob. Soba stane 70 centimov, tedensko 4 franke 20 centimov, torej 4 krone za sedem dni. Povsod se nahaja električna razsvetljava, centralna kurjava greje vse prostore. Gostje se morajo pri teh ugodnostih ozirati na predpise. Po sobah ne smejo kaditi. Sme se kaditi zgolj v kadišnici. Sobe morajo biti prazne ob 9. zjutraj, da jih prezračijo. Nočnega miru ne sme nihče krati. Hotel je namenjen zgolj delavcem.

AUSTRO = AMERICANA

TRIESTE NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Smetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kakovostna Pojasnila dajo se brezplačno.

Njegova ekselencia tajni svetnik baron Aleksander pl. Hoyningen-Huene v Petrogradu je pisal prostovoljno gospodu E. V. Fellerju, dvornemu lekarnarju, sledeče pismo: „Globoko in srčno se Vam zahvaljujem za Vaš čudoviti Fellerjev pristni fluid. Vse bolečine so izginile iz nog, tako da sedaj zopet lahko hodim. Potrudil se bom toplo priporočiti Fellerjev fluid vsem znancem in zdravnikom.“ Pristen „Elsa-Fluid“ se dobiva edino pri E. V. Fellerju, dvornem lekarnarju v Stubici, Elsin trg št. 264 (Hrvaško), in sicer stane 12 malih, 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici 5 kron. Po celem svetu se govori o vsestranski uporabi tega domačega sredstva, kar posebno izpričuje gorejše pismo iz inozemstva.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. MERŠOL
LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo
zalogo izgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštnine prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj
trpežne in natančne, dobe
se pri

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zasopnik
švicarskih tovarn „Union“
v Bielu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. 1

Svetovnoznano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK
(pri Češniku)
LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi najnovejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

IVAN JAK in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in
šivalnih strojev

■ za rodbino in obrt. ■

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina za:
gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA
v Ljubljani, na vožalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti žlednim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljeno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kaplje zoper žledni krč, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu, steklenica 20 vin.
„Štadin“ za otroke.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 30 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti ptenju

nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti tiganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepljeno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za laso, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti bledici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Dežnike in solnčnike
domačega izdelka

najboljše kakovosti, priporoča po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da
sem odprl na Tržaški cesti št. 1

„pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hišnega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Štefan Nagy**

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK
francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani
Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSCU“
POSOJILNICE nasproti gostilne pri „FIGOVCU“.